

Meesterschapsteam Cultuureducatie

Verslag Activiteiten 2023 - 2024

Het meesterschapsteam cultuureducatie bestond in het academisch jaar 2023-2024 uit Pieter de Bruijn (Open Universiteit, OU) en, vanaf april 2024, Eline Huiberts (OU). De focus lag daarmee vooral op de voortzetting van activiteiten op het gebied van kennisdeling over en onderzoek naar erfgoededucatie. Daarnaast is gestart met een verkenning van mediaeducatie in het voortgezet onderwijs en de rol van de journalistieke sector hierin.

Kennisdeling

Video's erfgoededucatie

Momenteel werkt Pieter de Bruijn aan een tweetal kennisclips voor een breed publiek, die gelanceerd zullen worden tijdens de Maand van de Geschiedenis in oktober 2024. Een van deze video's gaat over de ervaring van objecten in erfgoededucatie. Aan de hand van een aantal voorbeelden zal worden getoond dat dit begrip in educatieve praktijken op verschillende wijzen ingevuld kan worden. De andere video gaat over hoe geschiedenis 'geframed' wordt, vaak om hedendaagse boodschappen kracht bij te zetten. Deze video's vormen een startpunt om het komende jaar meer aandacht te besteden aan online kennisdeling van inzichten over erfgoedonderwijs.

Bijdrage aan seminars en congressen

Van 22-24 augustus vonden de Historicidagen 2024 plaats in Maastricht, met als thema 'Ongedisciplineerde geschiedenis'. Als lid van de programmacommissie heeft Pieter de Bruijn meegewerkt aan het reviewen van de sessievoorstellen, en daarmee aan de samenstelling van het programma. Daarnaast leverde hij een bijdrage aan het panel 'Erfgoed- en museumeducatie als ongedisciplineerde geschiedenis: de educatieve wisselwerking met scholen'. In deze sessie stond de vraag centraal hoe (im)materieel erfgoed als hefboom kan fungeren tussen scholen en erfgoedinstellingen en zo historische en actuele perspectieven op het verleden kan belichten, evenals cognitieve en emotioneel-affectieve dimensies van geschiedenis meer op elkaar kan betrekken.

In het jaar 2022-2023 was De Bruijn betrokken bij de organisatie van de internationale conferentie *Taboo in Cultural Heritage*, die plaatsvond van 1-2 februari 2024. Als moderator leidde hij de sessie 'Space/Place', waarop de vraag centraal stond hoe taboes rond cultureel erfgoed vormkrijgen in de fysieke en virtuele ruimte.

Tenslotte trad De Bruijn op als referent bij het onderzoek van Brent Geerts, tijdens het 'Postgraduate Seminar' van de onderzoekseenheid Geschiedenis van de KU Leuven. Binnen de context van het project 'Congo-Arab Heritage in Historical Narratives' onderzoekt Geerts het ontwerp van onderwijspraktijken over het koloniale verleden in een museale context, en de professionalisering van leraren (in opleiding), museumgidsen en museumeducatoren door hen samen te brengen in een professionele leergemeenschap waarin het bevorderen van een postkoloniale omgang met het verleden centraal staat.

Onderwijs

Samenwerking Reinwardt Academie

In samenwerking met een docent van de Reinwardt Academie (RWA) draaide Pieter de Bruijn dit jaar voor het eerst de nieuwe cursus *Belangen van erfgoed*, die eveneens in samenwerking met de RWA is ontwikkeld. De cursus werd gevolgd door meer dan 40 deelnemers en werd goed gewaardeerd. Daarnaast heeft de samenwerking met de RWA vorm gekregen in een deelname aan de zogenoemde 'Take Over'. In opdracht van de Commissie Kunst en Erfgoed van de Open Universiteit hebben vier studenten van de RWA als stageopdracht gewerkt aan een advies voor het beheer en de registratie van de OU-erfgoedcollectie.

Multidisciplinaire minor erfgoedparticipatie

Vanuit het meesterschapsteam is Pieter de Bruijn betrokken bij de ontwikkeling van een nieuwe multidisciplinaire minor in het kader van het Verdrag van Faro, waarin burgerparticipatie en het belang van erfgoed voor de hedendaagse samenleving centraal staat. Het voorstel voor deze minor, aangevraagd door de Universiteit Leiden (Monique van den Dries) en Saxion Hogeschool (Femke Thomas), is inmiddels gehonoreerd. Komend jaar zullen verdere stappen worden gezet in de uitwerking van dit plan.

Scripties

Ook dit jaar heeft Pieter de Bruijn diverse bachelor- en masterscripties over cultureel erfgoed begeleid. Specifiek met betrekking tot erfgoed en onderwijs begeleidt hij momenteel een scriptie over de ontwikkeling van democratische burgerschapsvorming in het mbo van 1996 tot 2023.

Onderzoek

Samen met Geerte Savenije (UvA) heeft Pieter de Bruijn afgelopen jaar gewerkt aan een casestudy over de tentoonstelling 'Onze koloniale erfenis' en het bijbehorende educatieve programma van het Wereldmuseum Amsterdam. Bestudeerd wordt hoe de cognitieve en affectieve dimensies van de tentoonstelling kunnen bijdragen aan het leren van 'historische significantie' en hoe dat zich verhoudt tot het idee van een transformatieve leerervaring. In november 2023 gaven zij hierover ook een online presentatie op de *International Conference on Heritage and Affect*.

Daarnaast publiceerde De Bruijn als coauteur een Engelstalig wetenschappelijk artikel over de bijdrage van een training in een museum aan het lesgeven over gevoelige onderwerpen, en heeft hij als coauteur meegewerkt aan een publicatie over de ervaringen en reacties van basisschooldocenten op racisme-gebaseerd pesten in de klas. Ook heeft hij verder gewerkt aan een artikel over hoe educatieve strips kunnen bijdragen aan geschiedenisleren.

Toekomstige plannen

Het meesterschapsteam zal de activiteiten rond erfgoedonderwijs verder zetten, en de focus daarin het komende jaar onder andere richten op online kennisdeling. Daarnaast is het team gestart met een verkenning naar de manieren waarop mediawijsheid en journalistiek in Nederland worden ontwikkeld voor educatieve doeleinden en welke partijen daarbij betrokken zijn. Daarnaast wordt verkend hoe het journalistieke veld zich profileert binnen het onderwijs. Op basis van gevonden hiaten in het veld zal er verder worden gewerkt aan de onderwerpen 'mediawijsheid' en 'burgerschap' en hoe kennis uit wetenschappelijk onderzoek, praktijk en onderwijs kan worden gecombineerd voor educatieve projecten.